

กระแสการเมืองกับการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ในมิติทางพระพุทธศาสนา*

POLITICAL TRENDS AND VOTER DECISIONS
FROM A BUDDHIST PERSPECTIVE

พระครูสังฆรักษ์อริวัฒน์ อริววัฒนโน (วัดตะลิวชัย)¹,

พระครูสมุทรวชิรานูวัต (ธัญชัย อริณชัย)²,

พระสมุห์กัมพล กิตติโก (บุญนิยม)³

Phrakhrusangkharak Atiwat Atiwattano (Wattasirichai)¹,

Phrakhrusamutwachiranuwat (Thananchai Arinjayo)²,

Phrasamu Kampol Kittiko (Bunniyom)³

¹วัดตะโหนดราย สมุทรสงคราม,

²วัดเพชรสมุทรวรวิหาร สมุทรสงคราม,

³วัดอินทาราม สมุทรสงคราม

¹Wat Tanoodray, Samut Songkhram,

²Wat Phet Samut Worawihan, Samut Songkhram,

³Wat Intharam, Samut Songkhram

Corresponding Author E-mail: atiwat9953@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสการเมืองกับกระบวนการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในสังคมประชาธิปไตยร่วมสมัย โดยมุ่งอธิบายบทบาทของการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อมวลชนและสื่อดิจิทัล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการรับรู้ อารมณ์ และกรอบความคิดทางการเมืองของประชาชนอย่างเข้มข้น การศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์เอกสารและการสังเคราะห์แนวคิดทางรัฐศาสตร์ควบคู่กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่ออธิบายว่าการตัดสินใจเลือกตั้งมิได้ตั้งอยู่บนเหตุผลเชิงนโยบายเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นผลลัพธ์ของปฏิสัมพันธ์ระหว่างกระแสทางการเมือง อารมณ์สาธารณะ และโครงสร้างการสื่อสารในยุคดิจิทัล จากการศึกษาพบว่า กระแสการเมืองสามารถทำหน้าที่เป็นทั้งปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง และในขณะเดียวกันก็ลดทอนกระบวนการไตร่ตรองเชิงเหตุผลของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยเฉพาะเมื่อการสื่อสารทางการเมืองเน้นการสร้างภาพลักษณ์ วาทกรรม และการปลุกเร้าอารมณ์มากกว่าการนำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้าน ในมิติทางพระพุทธศาสนา หลักโยนิโสมนสิการ สติ สัมปชัญญะ และสัมมาทิฐิ สามารถนำมา

ประยุกต์ใช้เป็นกรอบคิดเชิงปัญญาและจริยธรรม เพื่อช่วยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งรู้เท่าทันกระแส แยกแยะสารออกจากอารมณ์ และตระหนักถึงผลกระทบของการตัดสินใจเลือกตั้งต่อ ประโยชน์ส่วนรวม บทความเสนอว่า การบูรณาการกรอบคิดทางพระพุทธศาสนาเข้ากับการวิเคราะห์การเมืองร่วมสมัย ช่วยยกระดับคุณภาพของการตัดสินใจเลือกตั้ง และสนับสนุน การดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยที่มีคุณภาพภายใต้สังคมที่ขับเคลื่อนด้วยสื่อและอารมณ์ ในยุคดิจิทัล

คำสำคัญ: กระแสการเมือง; การตัดสินใจเลือกตั้ง; พระพุทธศาสนา

Abstract

The purpose of this academic article is to analyze the relationship between political trends and voters' decision-making processes in contemporary democratic societies. It focuses on examining the role of political communication through mass media and digital media, which significantly shapes public perception, emotions, and political frameworks. The study employs documentary analysis and conceptual synthesis by integrating political science perspectives with Buddhist principles to explain that voting decisions are not based solely on rational policy considerations, but rather emerge from the interaction between political trends, public emotions, and the structure of communication in the digital era. The findings indicate that political trend's function both as mechanisms that encourage political participation and as factors that undermine reflective and rational deliberation among voters, particularly when political communication prioritizes image-building, narratives, and emotional mobilization over substantive policy discussion. From a Buddhist perspective, the principles of *yoniso-manasikāra* (wise reflection), *sati* (mindfulness), *sampajañña* (clear comprehension), and *sammā-ditṭhi* (right view) can be applied as ethical and cognitive frameworks to enhance voters' awareness of political trends, enabling them to distinguish between substantive information and emotional appeals, and to recognize the broader social consequences of electoral decisions. The article argues that integrating Buddhist perspectives with the analysis of contemporary politics contributes to improving the quality of

electoral decision-making and supports the sustainability of a democratic system in a media-driven and emotionally charged digital society.

Keywords: Political Trends; Electoral Decision-Making; Buddhism

บทนำ

ในสังคมประชาธิปไตยร่วมสมัย การตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งมิได้เป็นเพียงกระบวนการเชิงเหตุผลที่อาศัยการเปรียบเทียบนโยบายหรือคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเท่านั้น หากแต่เป็นผลลัพธ์ของปฏิสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างโครงสร้างการสื่อสารบรรยากาศทางการเมือง กับกระบวนการรับรู้ของประชาชน กระแสการเมืองซึ่งก่อรูปผ่านสื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ และการสื่อสารของพรรคการเมือง จึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่เข้ามากำกับความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (ชัยพงษ์ สำเนียง, 2564)

ในบริบทดังกล่าว การสื่อสารทางการเมืองมิได้ทำหน้าที่เพียงถ่ายทอดข้อมูล หากแต่มีบทบาทในการสร้างการรับรู้ร่วม การจัดวางกรอบความหมาย และการกระตุ้นอารมณ์สาธารณะอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในยุคที่สื่อดิจิทัลเอื้อให้นโยบายทางการเมืองถูกผลิตซ้ำ ส่งต่อ และขยายผลได้อย่างรวดเร็ว กระแสการเมืองจึงสามารถก่อรูปเป็นความนิยม ความเชื่อมั่น หรือความไม่พอใจทางการเมืองในช่วงเวลาสั้น ๆ และส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในวงกว้าง ปรากฏการณ์นี้ทำให้การเลือกตั้งในสังคมร่วมสมัยมีลักษณะผันผวน และเปิดพื้นที่ให้การตัดสินใจถูกขับเคลื่อนด้วยอารมณ์ ความหวัง หรือความกลัว มากกว่าการไตร่ตรองเชิงนโยบายอย่างรอบด้าน (อภิรัตน์ ศิรินาวิน, 2567)

เมื่อกระแสการเมืองมีความเข้มข้นสูง ประเด็นสาธารณะที่มีความซับซ้อนมักถูกลดทอนให้อยู่ในรูปของภาพลักษณ์ วาทกรรม หรือเรื่องเล่าทางการเมืองที่เข้าใจง่ายและเข้าถึงอารมณ์ ส่งผลให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนหนึ่งตัดสินใจเลือกตั้งภายใต้แรงกดดันของบรรยากาศทางสังคมและความนิยม มากกว่าการประเมินผลกระทบของนโยบายในระยะยาว ปัญหาดังกล่าวจึงมิได้เป็นเพียงประเด็นด้านเทคนิคการสื่อสาร หากแต่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของกระบวนการตัดสินใจในระบอบประชาธิปไตย (พระชลญาณมุนี (สมโภช ธมฺมโกชโย), 2562) ภายใต้เงื่อนไขเช่นนี้ ความท้าทายสำคัญของสังคมประชาธิปไตยร่วมสมัยจึงมิใช่การลดบทบาทของกระแสการเมือง หากแต่เป็นการเสริมสร้างกรอบคิดที่ช่วยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถรับมือกับกระแสทางการเมืองได้อย่างมีสติและวิจรรณญาณ การตัดสินใจเลือกตั้งที่มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการคิดที่สามารถแยกแยะสาระออกจากอารมณ์ มองเห็นเหตุและผลของนโยบาย และตระหนักถึง

ผลกระทบของการตัดสินใจต่อสังคมโดยรวม มากกว่าการตอบสนองต่อกระแสหรือความนิยมในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

จากโจทย์ดังกล่าว บทความนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสการเมืองกับการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยเสนอการอธิบายผ่านกรอบคิดทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเน้นการพัฒนาปัญญา การรู้เท่าทันอารมณ์ และการไตร่ตรองอย่างรอบคอบ หลักธรรมสำคัญ เช่น โยนิโสมนสิการ สติ สัมปชัญญะ และสัมมาทิฐิ ถูกนำมาใช้เป็นกรอบวิเคราะห์เพื่ออธิบายกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งในฐานะกระบวนการทางจิตใจและจริยธรรมมิใช่เพียงพฤติกรรมทางการเมืองในเชิงเทคนิค ทั้งนี้ บทความนี้ได้มุ่งหมายให้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาทดแทนหลักการประชาธิปไตย หากแต่เสนอให้เป็นการอบคิดเสริมที่ช่วยพยุงคุณภาพของการตัดสินใจของพลเมือง ภายใต้บริบทการเมืองที่ขับเคลื่อนด้วยกระแสและอารมณ์ในยุคดิจิทัล

กระแสการเมืองกับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ในสังคมประชาธิปไตยร่วมสมัย กระแสการเมืองได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะในบริบทที่การสื่อสารทางการเมืองถูกขับเคลื่อนผ่านสื่อมวลชนและสื่อดิจิทัล ซึ่งสามารถสร้างการรับรู้ร่วม กระตุ้นอารมณ์ และกำหนดกรอบการตีความทางการเมืองของสังคมได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้วิถีการรับรู้และการดำเนินชีวิตของผู้คนเปลี่ยนแปลงไปในหลายมิติ (ชัยพงษ์ สำเนียง, 2564) กระแสการเมืองในลักษณะดังกล่าวจึงไม่ได้เป็นเพียงผลสะท้อนของความคิดเห็นสาธารณะเท่านั้น หากแต่ยังทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการกำหนดทิศทางการเมือง ความชอบธรรม และความน่าเชื่อถือของพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และนโยบายสาธารณะในสายตาของประชาชน ทั้งนี้ เนื่องจากนโยบายสาธารณะที่มีเนื้อหาสาระและสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคมได้ ย่อมกลายเป็นปัจจัยเงื่อนไขแห่งความสำเร็จที่เอื้อต่อโอกาสในการพัฒนาและการยอมรับทางการเมืองในระยะยาว (สัญญา เคนาภูมิ, 2564)

การตัดสินใจเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในโลกความเป็นจริงไม่ได้ตั้งอยู่บนฐานของข้อมูลเชิงเหตุผลหรือนโยบายเพียงอย่างเดียว หากแต่เกี่ยวข้องกับมิติด้านอารมณ์ความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน อัตลักษณ์ทางการเมือง รวมถึงแรงกดดันจากบรรยากาศทางการเมืองในช่วงเวลานั้นด้วย ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจึงมิใช่การแข่งขันเชิงนโยบายเพื่อสร้างความแตกต่างอย่างแท้จริง หากแต่กลายเป็นแรงจูงใจให้พรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยค่อย ๆ ปรับตัวจนมีลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงในการสูญเสียคะแนนเสียงจากผู้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ซึ่งมักถูกมองว่า ยืนอยู่ในจุดกึ่งกลางทางการเมือง เพราะโลกความ

เป็นจริงมีความซับซ้อนมากกว่าสมมติฐานเชิงทฤษฎีในตำรา เนื่องจากระบบพรรคการเมืองไม่ได้จำกัดอยู่เพียงสองฝ่าย และความคิด ความเชื่อของผู้ลงคะแนนเสียงก็ไม่ได้กระจุกตัวอยู่ที่ศูนย์กลางเสมอไป ภายใต้บริบทดังกล่าว กระแสการเมืองจึงสามารถทำหน้าที่เป็นตัวเร่งให้เกิดการตัดสินใจทางการเมืองอย่างรวดเร็ว โดยลดทอนกระบวนการไตร่ตรองเชิงลึกของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และเปิดพื้นที่ให้การตัดสินใจถูกกำกับด้วยความนิยม ความเชื่อ และการรับรู้ที่ถูกสร้างขึ้นผ่านกระบวนการสื่อสารทางการเมือง มากกว่าการพิจารณาสาระเชิงนโยบายอย่างรอบด้าน (อภิรัต ศิรินาวิน, 2567) ปรัชญาการณดังกล่าวจึงเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงพลังของการสื่อสารที่สามารถจัดวางกรอบความคิดและกำหนดทิศทาง การรับรู้ของสังคมได้ในระยะเวลาอันสั้น

ในบริบทของการเมืองไทย กระแสการเมืองมักถูกสร้างและขยายผ่านการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์ วาทกรรม และการผลิตภาพลักษณ์ของพรรคการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง เนื่องจากวาทกรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติของมนุษย์ โดยวาทกรรมทางการเมืองถือเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อทั้งมิติทางความคิดและการปฏิบัติไปพร้อมกันในเวลาเดียวกัน (พระครูเกษมวัชรดิตถ์ (เกษม วิฑิตสมปนโน) และคณะ, 2565) การสื่อสารในลักษณะดังกล่าวจึงมีอิทธิพลต่อการกำหนดกรอบความคิดของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในเชิงการสร้าง ความศรัทธาและความเชื่อมั่นทางการเมืองในระยะสั้น และในขณะเดียวกันก็อาจนำไปสู่ การตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนฐานของอารมณ์และกระแสสังคมมากกว่าการใช้วิจารณญาณเชิงเหตุผลอย่างรอบคอบ การเมืองที่ขับเคลื่อนด้วยกระแสในลักษณะดังกล่าวจึงมีแนวโน้มเพิ่มความผันผวนของพฤติกรรมผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และทำให้การตัดสินใจเลือกตั้งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่ายตามบริบทของการสื่อสารในช่วงเวลานั้น (พระมหาอนันท์ อคคปญโญ และคณะ, 2568) ปรัชญาการณนี้สามารถสังเกตได้อย่างชัดเจนจากบริบทการเลือกตั้งของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งกระแสทางการเมืองมีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดการรับรู้ และการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยเฉพาะการก่อรูปของกระแสความนิยมต่อพรรคการเมืองหรือผู้นำทางการเมืองผ่านการสื่อสารเชิงภาพลักษณ์และวาทกรรมที่ถูกผลิตซ้ำอย่างต่อเนื่องในพื้นที่สาธารณะ ทั้งผ่านสื่อมวลชนและสื่อออนไลน์

กระแสทางการเมืองเหล่านี้มีผลในการลดทอนความซับซ้อนของประเด็นนโยบายสาธารณะให้เหลือเพียงกรอบความหมายที่เข้าใจง่ายและเข้าถึงอารมณ์ของประชาชน ส่งผลให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนหนึ่งตัดสินใจบนฐานของความรู้สึก ความหวัง หรือความไม่พอใจต่อสถานการณ์ทางการเมือง มากกว่าการพิจารณาเชิงเปรียบเทียบนโยบายอย่างรอบด้าน งานศึกษาด้านพฤติกรรมเลือกตั้งของไทยจึงสะท้อนให้เห็นว่า เมื่อกระแสการเมืองมีความเข้มข้นสูง การตัดสินใจเลือกตั้งมักถูกเร่งให้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้ม

เปลี่ยนแปลงไปตามบรรยากาศทางการเมืองในช่วงเวลาใกล้วันเลือกตั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของกระแสการเมืองต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในสังคมประชาธิปไตยร่วมสมัยอย่างชัดเจน (อภิรัตน์ ศิรินาวิน, 2567) นอกจากนี้ กระแสการเมืองยังมีความสัมพันธ์โดยตรงกับประเด็นด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบของผู้มีบทบาททางการเมืองและสื่อมวลชน เนื่องจากการสร้างหรือขยายกระแสย่อมส่งผลกระทบต่อ การรับรู้และการตัดสินใจของประชาชนในวงกว้าง การขาดกลไกกำกับทางจริยธรรมในการสื่อสารทางการเมืองอาจนำไปสู่การบิดเบือนข้อมูล การลดทอนความซับซ้อนของประเด็นสาธารณะ และการตอกย้ำความขัดแย้งในสังคม ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการตัดสินใจเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย (พระชลญาณมุนี (สมโภช ธมฺมโกโช), 2562) ดังนั้น การทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างกระแสการเมืองกับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจึงเป็นประเด็นสำคัญในการศึกษาการเมืองร่วมสมัย เนื่องจากช่วยให้เห็นว่า การตัดสินใจเลือกตั้งมิได้เป็นกระบวนการเชิงปัจเจกที่เป็นอิสระโดยสมบูรณ์ หากแต่เป็นผลลัพธ์ของปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างการสื่อสาร บรรยากาศทางการเมือง และกระบวนการรับรู้ของพลเมืองภายใต้บริบททางสังคมและการเมืองที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

สรุปได้ว่า กระแสการเมืองมีบทบาทอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในสังคมประชาธิปไตยร่วมสมัย โดยทำหน้าที่ทั้งในฐานะกลไกกำหนดการรับรู้กรอบความคิด และบรรยากาศทางการเมืองของสังคม การตัดสินใจเลือกตั้งจึงไม่ได้ตั้งอยู่บนเหตุผลเชิงนโยบายเพียงลำพัง หากแต่เป็นผลลัพธ์ของปฏิสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์ ความเชื่อ อัตลักษณ์ทางการเมือง และโครงสร้างการสื่อสารที่เอื้อต่อการขยายกระแสอย่างรวดเร็ว

ปัจจัยเชิงกระแสที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งในสังคมร่วมสมัย

ภายใต้บริบทการเมืองร่วมสมัย ปัจจัยเชิงกระแสได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมที่การสื่อสารทางการเมืองถูกขับเคลื่อนด้วยความรวดเร็ว ความถี่ และการเข้าถึงของสื่อมวลชนและสื่อดิจิทัล ปัจจัยเชิงกระแสดังกล่าวมิได้เกิดขึ้นอย่างลอยตัว หากแต่ถูกผลิต สะสมและขยายผ่านกระบวนการสื่อสารที่เชื่อมโยงระหว่างพรรคการเมือง นักการเมือง สื่อและประชาชน ซึ่งส่งผลให้บรรยากาศทางการเมืองในช่วงการเลือกตั้งมีลักษณะผันผวนและเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว (ชัยพงษ์ สำเนียง, 2564)

หนึ่งในปัจจัยเชิงกระแสที่สำคัญ คือ การสื่อสารทางการเมืองที่เน้นการสร้างภาพลักษณ์และการเล่าเรื่องมากกว่าการนำเสนอนโยบายเชิงลึก การใช้สัญลักษณ์ คำขวัญ และวาทกรรมที่เข้าถึงอารมณ์ของประชาชนมีส่วนช่วยให้สารทางการเมืองถูกจดจำและส่งต่อได้ง่าย

ภาพที่ 1 การใช้สัญลักษณ์ทางการเมืองในการสื่อสารกับประชาชน
ที่มา: พรรคประชาชน (2568)

จากภาพที่ 1 คือ ตัวอย่างหนึ่งของการสื่อสารเชิงภาพและวาทกรรมที่เห็นได้
ในบริบทการเมืองไทย คือ การสื่อสารของพรรคประชาชนที่พยายามชูอุดมการณ์และ
แนวทางของตนเองผ่านบทความ ข้อเขียน และกิจกรรมทางการเมืองบนแพลตฟอร์มต่าง ๆ
โดยเน้นการสร้างการรับรู้ร่วมกันเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการกำหนดทิศทางของสังคมและการเมือง พรรคประชาชนนำเสนอแนวคิดเหล่านี้
ทั้งในเชิงนโยบายและภาพลักษณ์เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งสะท้อน
ให้เห็นว่าการใช้สัญลักษณ์และข้อความที่เข้าถึงอารมณ์และความคาดหวังของประชาชน
มีบทบาทสำคัญในการกำหนดกรอบความคิดและกระแสทางการเมืองในช่วงเวลาแห่ง
การเลือกตั้ง อีกปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อกระแสการเมืองอย่างมาก คือ บทบาทของ
สื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นพื้นที่หลักในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและ
ความคิดเห็นทางการเมือง สื่อเหล่านี้ช่วยให้เนื้อหาทางการเมืองถูกส่งต่อ ผลิตซ้ำและ
ขยายวงการรับรู้ได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้กระแสการเมืองสามารถก่อรูปเป็นความนิยม

ทางสังคมในระยะเวลาอันสั้น ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนหนึ่งจึงรับรู้ว่าจะประเด็นหรือฝ่ายทางการเมืองบางฝ่ายกำลังได้รับการสนับสนุนอย่างกว้างขวาง ซึ่งอาจสร้างแรงกดดันทางสังคมและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งให้เป็นไปตามกระแสหรือความคาดหวังที่เกิดขึ้นในสื่อสังคมออนไลน์ และสื่อสังคมออนไลน์ยังได้เปลี่ยนลักษณะของพื้นที่สาธารณะทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและสร้างวาทกรรมทางการเมืองได้อย่างหลากหลายมากขึ้น อย่างไรก็ตามโครงสร้างการทำงานของแพลตฟอร์มดิจิทัล โดยเฉพาะระบบอัลกอริทึมที่คัดเลือกเนื้อหาตามความสนใจของผู้ใช้ อาจทำให้เกิดสภาวะห้องเสียงสะท้อน และฟองสบู่แห่งการกรองข้อมูล ซึ่งส่งผลให้ผู้ใช้ได้รับข้อมูลที่สอดคล้องกับความเชื่อเดิมของตนเองเป็นหลัก ปรากฏการณ์ดังกล่าวมีส่วนเร่งให้เกิดการแบ่งขั้วทางการเมือง และเอื้อให้ข้อมูลบิดเบือนแพร่กระจายได้ง่ายขึ้น ผลกระทบที่ตามมา คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจรับรู้ข้อมูลทางการเมืองอย่างไม่รอบด้าน เส้นแบ่งระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นเริ่มไม่ชัดเจน และความเข้าใจร่วมกันในสังคมลดลง ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่บั่นทอนคุณภาพของกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งและระบอบประชาธิปไตยโดยรวม (พระครูพิสุทธิธรรมมาภรณ์ (วิสุทธิ วิสุทธาจาโร), 2568)

ปรากฏการณ์ดังกล่าวสามารถสังเกตได้จากบริบทการเลือกตั้งของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งกระแสทางการเมืองในสื่อสังคมออนไลน์ได้กลายเป็นพื้นที่สำคัญในการสร้างการรับรู้และกำหนดบรรยากาศทางการเมืองของสังคม เนื้อหาทางการเมืองจำนวนมากถูกนำเสนอในรูปแบบที่กระชับ เข้าถึงอารมณ์ และเอื้อต่อการส่งต่ออย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประเด็นบางประเด็นหรือภาพลักษณ์ของพรรคการเมืองและผู้นำทางการเมืองได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในช่วงเวลาสั้น ๆ กระแสในลักษณะดังกล่าวมีผลต่อการรับรู้ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยทำให้การตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนจำนวนหนึ่งเกิดขึ้นภายใต้แรงกดดันของความนิยมและบรรยากาศทางสังคม มากกว่าการพิจารณาเชิงเปรียบเทียบนโยบายอย่างรอบด้าน ปรากฏการณ์นี้สะท้อนให้เห็นว่า กระแสทางการเมืองมิได้เป็นเพียงผลลัพธ์ของการสื่อสาร หากแต่ทำหน้าที่เป็นปัจจัยกำกับพฤติกรรม การตัดสินใจเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญในสังคมร่วมสมัย

เมื่อพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบ กระแสการเมืองสามารถจำแนกได้เป็นทั้งกระแสที่ขับเคลื่อนด้วยเนื้อหา นโยบาย และกระแสที่ขับเคลื่อนด้วยอารมณ์ทางการเมือง กระแสเชิงนโยบายมักเน้นการสื่อสารข้อมูล ข้อเสนอ และเหตุผลเชิงประโยชน์สาธารณะ ซึ่งเอื้อต่อการตัดสินใจเลือกตั้งบนฐานของการไตร่ตรองและการประเมินทางเลือกอย่างรอบคอบ ในขณะที่กระแสเชิงอารมณ์มักอาศัยการปลุกเร้าความรู้สึก เช่น ความหวัง ความกลัว หรือความไม่พอใจต่อสถานการณ์ทางการเมือง เพื่อเร่งเร้าให้เกิดการตัดสินใจ

อย่างฉับไว ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจึงเผชิญกับความท้าทายในการแยกแยะสาระออกจากอารมณ์ และจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการคิดอย่างแยกแยะหรือโยนิโสมนสิการในการพิจารณาข้อมูลทางการเมืองอย่างรอบด้าน ก่อนตัดสินใจเลือกตั้งท่ามกลางกระแสที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมประชาธิปไตยร่วมสมัย นอกจากนี้ปัจจัยเชิงกระแสยังเกี่ยวข้องกับอารมณ์ทางการเมืองที่ถูกกระตุ้นผ่านเหตุการณ์ ข่าวสารหรือความขัดแย้งในสังคม การสื่อสารที่เน้นการปลุกเร้าอารมณ์ เช่น ความโกรธ ความกลัวหรือความหวัง สามารถเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้ในระยะสั้น แต่ในขณะเดียวกันก็อาจบั่นทอนคุณภาพของการตัดสินใจเลือกตั้ง หากขาดกระบวนการไตร่ตรองและการตรวจสอบข้อมูลอย่างรอบคอบ การเมืองที่ขับเคลื่อนด้วยอารมณ์จึงมีแนวโน้มสร้างความเปราะบางให้กับกระบวนการตัดสินใจในระบอบประชาธิปไตย (พระมหาอนันท์ อกคปญโญ และคณะ, 2568)

สรุปได้ว่า กระแสการเมืองมีบทบาทอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในสังคมประชาธิปไตยร่วมสมัย โดยทำหน้าที่เป็นกลไกกำกับการรับรู้กรอบความคิด และบรรยากาศทางการเมืองผ่านกระบวนการสื่อสารที่เน้นความรวดเร็ว การเข้าถึงอารมณ์ และการผลิตซ้ำของสัญลักษณ์ วาทกรรม และภาพลักษณ์ทางการเมือง การตัดสินใจเลือกตั้งจึงมิได้ตั้งอยู่บนเหตุผลเชิงนโยบายเพียงลำพัง หากแต่เป็นผลลัพธ์ของปฏิสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์ ความเชื่อ อัตลักษณ์ทางการเมือง และโครงสร้างการสื่อสารที่เอื้อต่อการขยายกระแสในระยะเวลาอันสั้น ภายใต้บริบทดังกล่าว ปัจจัยเชิงกระแสสามารถทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและในขณะเดียวกันก็ลดทอนกระบวนการไตร่ตรองเชิงเหตุผล หากการตัดสินใจถูกขับเคลื่อนด้วยอารมณ์และความนิยมมากกว่าการพิจารณาเนื้อหา นโยบายอย่างรอบด้าน ความท้าทายสำคัญของสังคมประชาธิปไตยร่วมสมัยจึงอยู่ที่การทำความเข้าใจและกำกับอิทธิพลของกระแสการเมือง เพื่อไม่ให้เกิดการตัดสินใจเลือกตั้งตกอยู่ภายใต้แรงเร้าทางอารมณ์เพียงด้านเดียว

การตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งบนกรอบคิดทางพระพุทธศาสนา

ในบริบทการเมืองร่วมสมัยที่กระแสทางการเมืองและอารมณ์สาธารณะมีบทบาทกำกับพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างเข้มข้น การนำกรอบคิดทางพระพุทธศาสนามาอธิบายกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง จึงมีคุณค่าในฐานะเครื่องมือเชิงจริยธรรมและเชิงปัญญาที่ช่วยเสริมสร้างการใช้วิจารณญาณของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย กรอบคิดดังกล่าวมิได้มุ่งหมายให้การตัดสินใจทางการเมืองกลายเป็นการปฏิบัติทางศาสนา หากแต่ทำหน้าที่เป็นแนวทางในการกำกับการรับรู้ การประเมินข้อมูล และการจัดการอารมณ์ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางการเมือง

ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน (พระชลญาณมุนี (สมโภช ธมฺมโกชโช), 2562) หลักธรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง คือ โยนิโสมนสิการ หรือการคิดอย่างแยกคาง ซึ่งหมายถึงการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ โดยอาศัยเหตุและผล ความรอบคอบ และการมองเห็นความเชื่อมโยงของปัจจัยต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โยนิโสมนสิการช่วยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถตั้งคำถามต่อข้อมูล ข่าวสาร และวาทกรรมทางการเมืองที่ปรากฏในพื้นที่สาธารณะ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของกระแส ความนิยม หรืออารมณ์ทางการเมืองเพียงด้านเดียว การคิดอย่างแยกคางจึงเอื้อต่อการแยกแยะ ระหว่างสาระเชิงนโยบายกับการสื่อสารเชิงอารมณ์ และช่วยให้การตัดสินใจเลือกตั้งตั้งอยู่บนฐานของการไตร่ตรองอย่างรอบด้าน (พระมหาอานนท์ อคฺคปญฺโญ และคณะ, 2568) ควบคู่กับโยนิโสมนสิการ หลักสติและสัมปชัญญะ ยังมีบทบาทสำคัญในการกำกับ กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งในสังคมประชาธิปไตยร่วมสมัย สติช่วยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง รู้เท่าทันอารมณ์ทางการเมืองที่ถูกกระตุ้นผ่านข่าวสาร เหตุการณ์ หรือการสื่อสารเชิงวาทกรรม ขณะที่สัมปชัญญะช่วยให้ตระหนักถึงผลของการตัดสินใจเลือกตั้งในฐานะการกระทำ ที่ส่งผลต่อส่วนรวม ไม่ใช่เพียงการแสดงออกเชิงปัจเจก การมีสติและสัมปชัญญะ จึงช่วยลดความเสี่ยงของการตัดสินใจที่ถูกกำกับด้วยอารมณ์ ความกลัว หรือความหวังใน ระยะสั้น และเปิดพื้นที่ให้เกิดการประเมินทางเลือกทางการเมืองอย่างมีความรับผิดชอบ (พระใบฎีกาพงษ์ศักดิ์ ขนติพโล, 2568)

นอกจากนี้ หลักสัมมาทิฐิ หรือความเห็นที่ถูกต้อง ยังสามารถนำมาประยุกต์ ใช้เป็นกรอบคิดในการเสริมสร้างความเข้าใจต่อบริบททางการเมืองอย่างรอบด้าน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีสัมมาทิฐิย่อมตระหนักว่าการเมืองเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อน มิได้มี คำตอบแบบขาว-ดำ และการตัดสินใจเลือกตั้งย่อมเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์สาธารณะใน ระยะยาว มากกว่าความพึงพอใจหรืออารมณ์ในช่วงเวลาหนึ่ง การยึดถือสัมมาทิฐิจึงช่วย ลดการตัดสินใจแบบสุดโต่ง และส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้ความเห็นต่างในสังคม ประชาธิปไตย (พระครูเกษมวัชรดิตถ์ (เกษม ฐิตสมฺปนฺโน) และคณะ, 2565)

เมื่อพิจารณาในมิติทางพระพุทธศาสนา กระแสการเมืองสามารถอธิบายได้ในฐานะ กระบวนการปรุงแต่งทางจิต (สังขาร) ที่เกิดจากการรับรู้ข่าวสาร เหตุการณ์ และวาทกรรม ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง กระแสดังกล่าวมีแนวโน้มกระตุ้นอารมณ์พื้นฐาน เช่น ความพอใจ ความไม่พอใจ ความกลัว หรือความหวัง ซึ่งสอดคล้องกับกลไกของตัณหาและ อุปาทานในกระบวนการเกิดทุกข์ตามหลักอริยสัจ การตัดสินใจเลือกตั้งที่ถูกขับเคลื่อนด้วย กระแสจึงมิใช่เพียงการเลือกทางการเมือง หากแต่เป็นผลลัพธ์ของการตอบสนองต่ออารมณ์ และความยึดมั่นที่ถูกกระตุ้นขึ้นในระดับจิตใจในแง่นี้ หลักโยนิโสมนสิการ สติ และ สัมปชัญญะ จึงทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการหยุดการไหลไปกับกระแส เปิดพื้นที่ให้ผู้มีสิทธิ

เลือกตั้งสามารถถอยออกมาพิจารณาอารมณ์ ความคิด และแรงจูงใจของตนเอง ก่อนแปรเปลี่ยนการรับรู้ดังกล่าวไปสู่การตัดสินใจทางการเมือง ในบริบทนี้ สัมมาทิฐิยังสามารถตีความได้ว่าเป็นฐานคิดที่เอื้อต่อการธำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยที่มีคุณภาพ เนื่องจากช่วยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมองเห็นความแตกต่างทางการเมืองในฐานะความหลากหลายของเหตุปัจจัย มากกว่าความขัดแย้งเชิงศีลธรรมระหว่างฝ่ายที่ถูกหรือผิด การตัดสินใจเลือกตั้งภายใต้สัมมาทิฐิจึงเอื้อต่อการลดการแบ่งขั้ว และส่งเสริมการอยู่ร่วมกันทางการเมืองอย่างสันติ

เมื่อพิจารณาโดยรวม กรอบคิดทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ โยนิโสมนสิการ สติ สัมปชัญญะ และสัมมาทิฐิ สามารถทำหน้าที่เป็นกลไกเชิงปัญญาและจริยธรรมที่ช่วยยกระดับคุณภาพของการตัดสินใจเลือกตั้งในสังคมนร่วมสมัยได้อย่างมีนัยสำคัญ กรอบคิดดังกล่าวมิได้ขัดแย้งกับหลักการประชาธิปไตย หากแต่ช่วยสนับสนุนให้การใช้สิทธิเลือกตั้งตั้งอยู่บนฐานของการไตร่ตรอง ความรับผิดชอบ และการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการธำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยที่มีคุณภาพ ดังนั้น การประยุกต์ใช้กรอบคิดทางพระพุทธศาสนาในการตัดสินใจเลือกตั้ง ไม่อาจมองว่าเป็นภาระเชิงศีลธรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพียงฝ่ายเดียว เนื่องจากกระบวนการรับรู้และการตัดสินใจทางการเมืองยังถูกกำกับอย่างเข้มข้นโดยโครงสร้างการสื่อสารของสื่อมวลชนและแพลตฟอร์มดิจิทัล ซึ่งเอื้อต่อการขยายเนื้อหาที่กระตุ้นอารมณ์มากกว่าการไตร่ตรองเชิงเหตุผล ดังนั้น หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจึงควรถูกมองในฐานะกรอบคิดเสริมที่ช่วยพยุงคุณภาพการตัดสินใจของพลเมือง ภายใต้ข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของการเมืองร่วมสมัย มากกว่าการเป็นสูตรสำเร็จในการแก้ไขปัญหาการเมืองทั้งหมด

ภายใต้บริบทของกระแสการเมืองที่ถูกขับเคลื่อนผ่านสื่อดิจิทัลอย่างเข้มข้น การรับรู้ทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจึงมิได้เกิดขึ้นอย่างเป็นกลาง หากแต่ถูกกำกับด้วยกระบวนการกระตุ้นอารมณ์และการปรุงแต่งทางจิตอย่างต่อเนื่อง ข่าวสาร คลิปสั้น วาทกรรม และภาพลักษณ์ทางการเมืองที่ถูกผลิตซ้ำในพื้นที่สื่อออนไลน์ มีแนวโน้มเร่งเร้าอารมณ์พื้นฐาน เช่น ความหวัง ความโกรธ หรือความหวาดกลัว ส่งผลให้การตัดสินใจเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยเกิดขึ้นภายใต้แรงผลักดันของกระแสและบรรยากาศทางสังคม มากกว่าการพิจารณาเหตุและผลของนโยบายอย่างรอบด้าน ปรากฏการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าสื่อดิจิทัลมิได้ทำหน้าที่เพียงถ่ายทอดข้อมูล หากแต่เป็นกลไกสำคัญในการจัดวางกรอบความคิดและกำกับอารมณ์สาธารณะ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในสังคมประชาธิปไตยร่วมสมัย (อภิรดี ศิรินาวิน, 2567)

ในเงื่อนไขเช่นนี้ การตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการดำรงไว้ซึ่งประชาธิปไตยที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในสังคมที่การเมืองถูกขับเคลื่อนด้วยกระแสและอารมณ์ กรอบคิดทางพระพุทธศาสนา เช่น หลักโยนิโสมนสิการ สติ และสัมปชัญญะ สามารถทำหน้าที่เป็นกลไกเชิงปัญญาในการช่วยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งรู้เท่าทันการปรุงแต่งทางจิตจากกระแสการเมือง แยกแยะสาระออกจากการสื่อสารเชิงอารมณ์ และตระหนักถึงผลกระทบของการตัดสินใจเลือกตั้งในฐานะการกระทำที่ส่งผลต่อประโยชน์ส่วนรวม เมื่อการใช้สิทธิเลือกตั้งตั้งอยู่บนฐานของความตระหนักดังกล่าว การเมืองในระบอบประชาธิปไตยจึงไม่ใช่เพียงการแข่งขันเพื่อช่วงชิงคะแนนเสียง หากแต่เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของสังคมภายใต้ความเห็นต่างอย่างมีสติและความรับผิดชอบ (พระชลญาณมุนี (สมโภช ธมฺมโกชฺโฆ), 2562)

สรุปได้ว่า กระแสการเมืองมีบทบาทอย่างยิ่งต่อกระบวนการรับรู้ การตีความและการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในสังคมประชาธิปไตยร่วมสมัย โดยกระแสดังกล่าวมิได้ทำหน้าที่เพียงสะท้อนความคิดเห็นหรือความต้องการของสังคม หากแต่เป็นกลไกสำคัญที่กำกับอารมณ์ กรอบความคิด และบรรยากาศทางการเมืองในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ผ่านกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของพรรคการเมือง นักการเมือง สื่อมวลชน และสื่อดิจิทัล การตัดสินใจเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจึงมิได้ตั้งอยู่บนฐานของเหตุผลเชิงนโยบายหรือข้อมูลเชิงวิเคราะห์เพียงลำพัง หากแต่เป็นผลลัพธ์ของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารทางการเมือง อารมณ์สาธารณะ อัตลักษณ์ทางการเมือง และโครงสร้างการสื่อสารที่เอื้อต่อการขยายกระแสอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลให้การตัดสินใจเลือกตั้งมีความผันผวนและเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบททางการเมืองและสังคมในแต่ละช่วงเวลา

องค์ความรู้ใหม่

จากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับกระแสการเมือง พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา งานศึกษานี้สามารถพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในรูปของกรอบการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งภายใต้กระแสการเมืองในมิติทางพระพุทธศาสนา ซึ่งอธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง โครงสร้างการสื่อสารทางการเมืองกับกระบวนการรับรู้และการตัดสินใจของพลเมือง โดยมีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นกลไกกำกับเชิงจริยธรรมและเชิงปัญญา

ภาพที่ 1 กระแสการเมืองกับการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
ในมิติทางพระพุทธศาสนา

จากภาพที่ 1 ภาพนี้สะท้อนให้เห็นกระบวนการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในสังคมประชาธิปไตยร่วมสมัยที่ถูกขับเคลื่อนด้วยกระแสการเมืองและสื่อดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญ สื่อมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์ทำหน้าที่เป็นพื้นที่ผลิตและขยายกระแสทางการเมืองผ่านข่าวสาร วาทกรรม และภาพลักษณ์ของพรรคการเมืองหรือผู้นำทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การรับรู้ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งมิได้เกิดขึ้นอย่างเป็นกลาง หากแต่ถูกกำกับด้วยความตีความนิยม และบรรยากาศทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว การรับรู้ทางการเมืองจึงเชื่อมโยงกับอารมณ์และความรู้สึกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และนำไปสู่กระบวนการปรุงแต่งทางจิต ซึ่งในมิติทางพระพุทธศาสนาอธิบายได้ว่าเป็นการตอบสนองต่ออารมณ์ ความหวัง หรือความไม่พอใจที่ถูกกระตุ้นจากกระแสการเมืองมากกว่า การพิจารณาเหตุและผลอย่างรอบด้าน เมื่อกระแสและอารมณ์มีอิทธิพลต่อการรับรู้ การตัดสินใจเลือกตั้งจึงมีความเสี่ยงที่จะถูกกำกับด้วยความรู้สึกและแรงกดดันทางสังคม การตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณจึงมีความสำคัญในฐานะกลไกดวงตุลกระแสดังกล่าว โดยอาศัยการคิดอย่างแยกแยะ การรู้เท่าทันอารมณ์ และการประเมินข้อมูลอย่างรอบคอบ ซึ่งสอดคล้องกับหลักโยนิโสมนสิการ สติ และสัมปชัญญะในพระพุทธศาสนา กระบวนการดังกล่าวช่วยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถแยกแยะสาระเชิงนโยบายออกจากการสื่อสารเชิงอารมณ์ และตระหนักถึงผลกระทบของการตัดสินใจเลือกตั้งต่อประโยชน์ส่วนรวมในระยะยาว เมื่อการใช้สิทธิเลือกตั้งตั้งอยู่บนฐานของความตระหนักรู้และความรับผิดชอบ

เช่นนี้ ประชาธิปไตยจึงมิได้เป็นเพียงกลไกการนับคะแนนเสียง หากแต่เป็นระบอบที่มีคุณภาพสะท้อนถึงความเข้มแข็งของพลเมืองและกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองในสังคมโดยรวม

สรุป

กระแสการเมืองได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่กำกับกระบวนการรับรู้และการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในสังคมประชาธิปไตยร่วมสมัย โดยเฉพาะในบริบทที่การสื่อสารทางการเมืองถูกขับเคลื่อนผ่านสื่อมวลชนและสื่อดิจิทัล ซึ่งเอื้อต่อความรวดเร็ว การเข้าถึงอารมณ์ และการผลิตซ้ำของวาทกรรมและภาพลักษณ์ทางการเมืองอย่างเข้มข้น การตัดสินใจเลือกตั้งจึงมิได้ตั้งอยู่บนฐานของเหตุผลเชิงนโยบายเพียงลำพัง หากแต่เป็นผลลัพธ์ของปฏิสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์สาธารณะ ความเชื่อ อัตลักษณ์ทางการเมือง และโครงสร้างการสื่อสารที่ส่งเสริมการขยายตัวของกระแสในช่วงเวลาสั้น ๆ ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว กระแสการเมืองสามารถทำหน้าที่ทั้งในฐานะกลไกส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และในขณะเดียวกันก็อาจลดทอนกระบวนการไตร่ตรองเชิงเหตุผล หากการตัดสินใจถูกกำกับด้วยความนิยมและแรงร่ำทางอารมณ์มากกว่าการพิจารณาเนื้อหา นโยบายอย่างรอบด้าน และในมิติทางพระพุทธศาสนา หลักธรรม ได้แก่ โยนิโสมนสิการ สติสัมปชัญญะ และสัมมาทิฐิ สามารถทำหน้าที่เป็นกรอบคิดเชิงปัญญาและจริยธรรมที่ช่วยพยุงคุณภาพของการตัดสินใจเลือกตั้งภายใต้กระแสการเมืองได้อย่างมีนัยสำคัญ หลักธรรมดังกล่าวมิได้มุ่งหมายให้การเมืองกลายเป็นพื้นที่ของศีลธรรมเชิงบังคับ หากแต่ช่วยเสริมสร้างความสามารถของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการรู้เท่าทันอารมณ์ แยกแยะสาระออกจากกระแส และตระหนักถึงผลกระทบของการตัดสินใจในฐานะการกระทำที่ส่งผลต่อส่วนรวม การบูรณาการกรอบคิดทางพระพุทธศาสนาเข้ากับการวิเคราะห์ทางรัฐศาสตร์จึงช่วยเปิดมุมมองใหม่ว่า การธำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยที่มีคุณภาพ มิได้ขึ้นอยู่กับ การลดทอนกระแสการเมือง หากแต่อยู่ที่การเสริมพลังทางปัญญาให้พลเมืองสามารถอยู่กับกระแสอย่างมีสติ มีโยนิโสมนสิการ และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- ชัยพงษ์ สำเนียง. (2564). การก่อตัวของกลุ่มทุนการเมืองในกระแสการพัฒนาภาคเหนือ. *วารสารการเมืองการปกครอง*, 11(2), 121-151.
- พรรคประชาชน. (2568). *แชร์สนั่นโซเชียล "4ระชาช6" ไอเดียประชาชน หนุนพรรคประชาชน* 46. สืบค้น 10 มกราคม 2569, จาก <https://shorturl.asia/2gwHl>

- พระครูเกษมวัชรดิตถ์ (เกษม จิตฺติสมฺปนฺโน) และคณะ. (2565). การสื่อสารทางการเมืองกับวาทกรรมทางการเมืองในสังคมไทย. *วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 2(5), 98-117.
- พระครูพิสุทธธรรมมาภรณ์ (วิสุทธิ์ วิสุทธาจาโร). (2568). สื่อสังคมออนไลน์กับการสร้างวาทกรรมทางการเมือง: ผลกระทบต่อการรับรู้ความจริงของพลเมือง. *วารสารวิชาการจินตาสีทธิ์*, 3(2), 72-80.
- พระชลญาณมุนี (สมโภช ธรรมโภชโช). (2562). พระพุทธศาสนากับการเมือง. *วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 2(1), 40-55.
- พระใบฎีกาพงษ์ศักดิ์ ขนดีพิโล. (2568). การเมืองกับสติปัญญาแห่งการสื่อสาร. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 8(4), 319-332.
- พระมหาอานนท์ อคคปณโณ และคณะ. (2568). การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาลในภาวะวิกฤต. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร*, 8(6), 376-386.
- สัญญา เคนาภูมิ. (2564). การวิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะในมิติทางรัฐศาสตร์. *วารสารการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน*, 28(2), 43-68.
- อภิรัตน์ ศิรินาวิน. (2567). การบูรณาการหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารพรรคการเมืองในประเทศไทย. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 7(3), 104-115.